

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Ракописите се испраќаат во дупли
кат на адреса: „Службен весник на
НРМ“—Скопје. Огласи по тарифата

СКОПЈЕ
Сабота, 5 септември 1953
Број 27

Претплата за 1953 год. изнесува
600 дин. Овој број чини 10 динара.
Чековна сметка број 801-Т-166.

102

На основа чл. 95 став 1 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство и органите на власта на Народна Република Македонија, а за извршување на Општото напатствие за школувањето во школите за општообразование („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 28/52) Советот за просвета пропишува

ПРАВИЛНИК ЗА УЧЕЊЕТО И ПОВЕДЕНИЕТО НА УЧЕНИЦИТЕ ОД ШКОЛИТЕ ЗА ОПШТООБРАЗОВАНИЕ

Член 1

Школите за општообразование имаат задача да изградуваат образовни и културни граѓани што ќе бидат способни свесно да изградуваат социјализам во нашата земја и да ги бранат придобивките од Народната револуција.

Учениците се должни да ги усвојуваат знаењата, навиките и вештините предвидени во наставните програми и да се владаат според одредбите на овој Правилник.

Член 2

Учениците се должни во училиштето и надвор од него да се владеат пристojно, да го чуваат своето достоинство на своите наставници и училиштето.

Член 3

Учениците се должни да бидат скромни, искрени, вистинoљубиви, внимателни и услужни спрема секого, а особено спрема постарите, послабите и немоќните.

Член 4

Учениците се должни да ги извршуваат наредбите на училишните органи.

Спрема директорот и наставниците учениците се должни да се однесуваат со почит и при среќавањето се должни да ги поздравуваат.

Директорот, наставниците и другите лица при влегувањето односно излегувањето од училишната учениците се должни да ги поздравуваат со станување.

Член 5

Учениците треба меѓу себе да развиваат другарство, взаимно да се помагаат во учењето и во се друго, кога е потребно и можно.

Меѓусебните несогласија учениците ќе настојуваат да ги решат сами на другарски начин или преку класниот раководител односно директорот.

На учениците им е забрането да си прибавуваат самозадоволување.

Член 6

На учениците им е забрането да играат со пари и да се коцкаат на кој и да е начин, како и да тргуваат и да се задолжуваат меѓу себе.

На учениците им е забрането да пушат, да пијат алкохолни пијалоци и да посетуваат кафиња и ноќни локали.

Наставничкиот совет, според месните услови, одредува до колку часот можат учениците да се задржуваат без родители вон од својот стан.

Член 7

Учениците се должни да го чуваат и негуваат своето здравје.

Ако во станот во кој живеат се појави различна болест, тие не смеат да доаѓаат на училиште додека не им дозволи лекар.

Член 8

Учениците се должни да пазат на чистота на своето тело, облека, обувки, книги, тетратки и на целиот свој прибор за работа во училиште, како и да бидат пристojно облечени.

Член 9

Учениците се должни да го чуваат училишниот имот, како и имотот на своите другари.

За секоја направена штета одговара сторителот, кој е должен истата да ја надомести. Ако штетата е направена умислено ученикот одговара и дисциплински.

Член 10

Учениците се должни да одржуваат чистота во училишните и сите училишни простории.

За одржување редот во училишните и училишните работилници се грижат дежурните ученици. Тие се грижат: ситот нужен училишен прибор да биде на своето место и в ред; да не се оштетува училишниот намештај; во училишните да нема врева до доаѓањето на

наставникот; за време на одморите училниците да се проветруваат, како и ги вршат сите работи од кои зависи нормалното одвивање на наставата на час.

Дежурните ученици ги пријавуваат на наставниците отсутните ученици, како и учениците што го нарушуваат редот и мирот во училиницата односно работилницата до доаѓањето на наставникот и за време на дежурството ги извршуваат сите наредби на наставниците односно класниот раководител и директорот.

Член 11

Во рамките на позволените општествени, младински, пионерски, физкултурни и други организации во училиштето учениците можат да одржуваат состаници, зборови и културно-просветни приредби и да присуствуваат на нив. Тие можат да даваат приредби, да осниваат друштва, колективи и кружоци, да издаваат или уредуваат весници и списанија.

За целите од претходниот став учениците можат, со одобрение на директорот односно управителот, да ги ползуваат училишните простории.

Член 12

Учениците имаат право да бараат од наставниците помош, објасненија и совети, во врска со учењето

Член 13

Учениците можат преку директорот односно управителот да поднесуваат молби и жалби до повисоките органи надлежни за просветата.

Колективни молби и жалби можат да поднесуваат младинската и пионерската организација.

Член 14

Ако ученикот смета дека во училиштето е неправилно оценет по учењето или поведението или дека му е причинета друга неправда има право работата да ја изнесе пред својот класен раководител односно директорот (управителот) и да бара заштита на своите права.

Член 15

Учениците се должни да доаѓаат со потребните учила и помошни средства најмалку 15 минути пред почетокот на првиот час. По удирањето на своното тие се должни да влегуваат тивко во училниците, да си приготвуваат што им треба за работа на часот и седејќи на своите места мирно да го чекаат наставникот.

Член 16

За време на часот учениците се должни да одржуваат ред и мир, внимателно да ја следат наставата и да учествуваат во нејзиното одвивање.

Учениците можат да го напуштат часот само по одобрение на предметниот наставник.

Член 17

За време на часот не е позволено влегувањето в училиница без потреба.

Надворешни лица можат да влезат в училиница односно да присуствуваат на часот само по претходно одобрение на директорот односно управителот на училиштето.

Член 18

Учениците не смеат неоправдано да изостануваат и да задоцнуваат на часовите и во исполнувањето на другите училишни должности.

Член 19

Ученикот може да изостане од еден час само по одобрение на предметниот наставник.

Изостанувањето по лична работа до 3 дена го одобрува класниот раководител, а преку 3 дена директорот односно управителот на училиштето.

Член 20

Кога ученикот изостане од училиште поради болест или друга оправдана причина, должен е во рок од два дена за причината на изостанувањето да го извести класниот раководител односно директорот (управителот) на училиштето.

Изостанувањето до 7 дена ученикот е должен да го правда со оправдание од родителот односно старателот, а преку 7 дена со лекарско уверение во местата каде има лекар. Во местата каде нема лекар тоа изостанување го оправдува класниот раководител на основа лична проверка.

Член 21

Во текот на учебната година ученикот може да направи најмногу 300 оправдани изостанци.

Ученик што во текот на учебната година направи преку 300 оправдани изостанци не се оценува и на крајот од учебната година полага класен односно одделенски испит. Ако на класниот односно одделенскиот испит не се јави поради оправдани причини, може идната учебна година да се запише во истиот клас односно одделение, и не се смета како повторувач.

Член 22

Ако ученикот во случај на изостанок не ги извести училишните органи во рок од 8 дена, класниот раководител односно директорот (управителот) на училиштето ќе ги повика родителите односно старателот на ученикот. Во случај ако не се одзоват на оваа покана, истата ќе се повтори уште еднаш, а ако тие не се јават и по повторната покана и не го оправдаат изостанокот во повторен рок

од 8 дена, ќе се смета дека ученикот го напуштил училиштето и престанува да биде редовен ученик.

Член 23

Учениците во почетокот на учебната година се запишуваат со пријава според пропишан образец.

Запишувањето односно преминувањето во текот на учебната година се врши на основа исписница, за учениците што го менуваат училиштето, и решение за исклучување, за исклучените ученици.

Член 24

По запишувањето односно во почетокот на учебната година на секој ученик му се издава ученичка книшка според пропишан образец.

Ученикот е должен ученичката книшка да ја чува, да ја носи со себе и да ја покажува кога ќе му се побара.

Член 25

Ученикот може да се отпише од училиште по писмена молба на родителот односно старателот.

Учениците што подлежат на задолжителното школување можат да се отпишат само ако преминуваат во друго училиште.

Ако ученикот пред отпишувањето направи престап кој повлекува казна исклучување, а за престапот се разбрало по неговото испитување, наставничкиот совет на гимназијата односно осмолетката од која ученикот се испишал ќе донесе решение за казната. Ова решение е задолжително за гимназијата односно осмолетката од која испишаниот ученик се запишал.

Член 26

Учениците што се одликуваат во учењето и поведението можат да бидат пофалувани и наградувани.

Под условите од претходниот став можат да бидат пофалувани односно наградувани и ученички групи, класови и цело училиште.

Член 27

Пофалбите и наградите ги доделуваат класниот и наставничкиот совет а можат да ги доделуваат и органите надлежни за просветата, како и општествените организации и разни установи.

Пофалбите и наградите се соопштуваат јавно пред целиот клас односно пред сето училиште.

Член 28

Наградите можат да се состојат од книги, налив пера, часовници и други предмети, а можат да бидат и парични.

Член 29

За неисполнување на нивните задолженија, како и за нарушување на одредбите од овој Правилник, на учениците можат да им се наложуваат следните казни:

1. писмена опомена, на класниот раководител,

2. укор на класниот раководител,

3. укор на класниот совет,

4. укор на наставничкиот совет,

5. строг укор на наставничкиот совет,

6. исклучување од училиштето за една година со право да полага приватен испит на крајот од годината во истото училиште односно да се запише во друго училиште.

7. исклучување од училиштето за време од една година без право на полагање приватен испит,

8. со исклучување од сите училишта без право на полагање приватен испит.

Казните од претходниот став се изрекуваат по прописно претходно сослушување на ученикот и проверување на неговите наводи и се внесуваат во ученичката книшка, дневникот и главната книга.

Казните под бр. 6, 7 и 8 ги изрекува наставничкиот совет на училиштето

Член 30

Казната исклучување од училиште на учениците од вишите одделенија на осмолетката односно нижите одделенија на гимназија може да ја изрекне наставничкиот совет по претходна согласност на Советот за просвета и култура на надлежниот народен одбор во следните случаи:

а) ако ученикот е постар од 15 години и на крајот од второто полугодие има слаби оценки од најмалку 5 предмети или треба да го повтори класот, а и порано слабо учел;

б) ако ученикот со своето поведение воспитно лошо влијае на другите ученици.

Казната од претходниот став може да се изрекне само откако наставничкиот совет ги превзел сите педагошки и други средства за поправањето на поведението и успехот на ученикот и тие мерки останале без резултат.

Ученикот казнет по став 1 од овој член не е должен да го продолжи задолжителното школување, но може приватно да го полага класот односно одделението од кое е исклучен и идната учебна година да го продолжи школувањето како редовен ученик.

Член 31

Неоправданото изостанување од училиште на учениците од вишите класови на гимназија повлекува намалување на поведението како следува:

а) до 7 неоправдани изостанци поведение многу добро (4);

б) од 7—15 неоправдани изостанци поведение добро (3);

в) од 15—22 неоправдани изостанци поведе-ние лошо (2); а ученик што ќе направи преку 22 неоправдани изостанци се исклучува од училиштето по чл. 29 точка 6 од овој Правилник.

Член 32

Против решенијата за казните од чл. 30 точка 6 и 7 од овој Правилник може во срок од 15 дена од денот на соопштувањето на решението да се подаде жалба до Советот за просвета и култура на надлежниот народен одбор, а за казната од чл. 30 точка 8 до републичкиот Совет за просвета.

Жалбата не го задржува извршувањето на решението.

Казната изречена по чл. 29 точка 8 од овој Правилник Советот за просвета на НРМ може да ја укине, најрано по една година од нејзиното изрекување, ако ученикот очевидно и значително се поправил.

Член 33

Учениците се оценуваат со следните оценки: за успех — одличен (5), многу добар (4), добар (3) и слаб (2), а по поведе-ние: одличен (5), многу добар (4), добар (3) и лош (2).

Оценката по поведе-ние ја утврдува класниот односно наставничкиот совет, по предлог на класниот раководител, и тоа по правило, на крајот од првото полугодие и на крајот од учебната година. По исклучок, тоа може да се врши и во текот на учебната година, ако советот смета дека постојат разлози за намалување односно покачување на оценката.

Оценката по поведе-ние, можат да ја намалат и тоа: класниот совет на многу добро (4) и добро (3), а наставничкиот совет на лошо (2).

Наложените казни и оценката по поведе-ние важат за учебната година во која се изречени.

Член 34

Дејството на казната што предизвикала намалување на поведението може да се ублажи и сосема да престане ако ученикот се поправи до таа мерка што тоа да се забележува видно. Решение за тоа донесува органот што ја изрекнал казната, а за учениците што преминале во друго училиште наставничкиот совет на тоа училиште.

Ако ученикот што е исклучен по чл. 29 точка 7 од овој Правилник очевидно се поправил, наставничкиот совет може, по негова молба и во согласност со советот за просвета и култура на надлежниот народен одбор казната да му ја ублажи со заменување со друг вид казна или сосема да ја укине.

Член 35

Овој Правилник се применува на учениците и за време на празниците и училишните ваканции.

За нарушенијата извршени за време на училишните празници и ваканции учениците ќе се казнуваат како да ги сториле за време на редовната настава. По овие нарушенија постапка се води и казни се изрекуваат и кога ученикот добил исписница од училиштето.

Член 36

Одредбите од овој Правилник сходно ќе се применуваат и на учениците од учителските школи, нижите и средните стручни школи.

Член 37

Со влегувањето во сила на овој Правилник престануваат да важат дисциплинските правила за учениците од средните и учителските школи бр. 2202 од 14.VII.1947 год. и бр. 1570 од 10.II.1949 год. заедно со сите изменија и дополненија.

Овој Правилник влегува во сила од денот на неговото објавување во „Службен весник на Народна Република Македонија“

Број 5054

20. август 1953 година

Скопје

Претседател
на Советот за просвета,
Д. Левков, с.р.

СОДРЖИНА

Страни

102. Правилник за учењето и поведението на учениците од школите за општообразование 217